

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи ЕА

ЗАТВЕРДЖУЮ
перший проректор з НІР
професор _____ С.Я. Ходирєв
«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Статистика

(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

підготовки

бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

в галузі знань

07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва спеціальності)

за освітньою програмою¹

Облік і оподаткування

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

(мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

2019 рік

¹ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни формування у майбутніх фахівців

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

теоретичних знань і практичних навичок щодо методів збору, обробки та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.

2. Передумови для вивчення дисципліни: основи економічної теорії,

(вказати які дисципліни передують її вивчення)

вища математика, теорія ймовірності та математична статистика

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ²	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ³
Кількість кредитів – <u>5</u> Кількість годин – <u>150</u>	обов'язкова (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>V</u> (порядковий номер семестру)	<u>V, VI</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	32	12
- лабораторні роботи (годин)	16	-
- практичні заняття (годин)	-	10
- самостійна робота студентів (годин)	42	68
- курсовий проект (годин)	-	-
- курсова робота (годин)	30	30
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	-
- підготовка та складання екзамену (годин)	30	30

4. Очікувані результати навчання з дисципліни. Набуття навичок збирання,

(п.2.3 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в освітній програмі)

перевірки та оцінювання статистичної інформації, розробки статистичних формулярів; формування вмінь щодо зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури; оволодіння технікою обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічної інтерпретації; здійснення статистичної оцінки однорідності зібраного статистичного матеріалу; вивчення динаміки суспільних явищ, тенденцій і закономірностей їх розвитку; опанування аналізу складних суспільних явищ і виявлення дії окремих факторів у розвитку; набуття навичок проведення вибіркового спостереження і технікою перенесення його результатів на генеральну сукупність. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: етапи статистичної методології: масового статистичного спостереження; зведення і угруповання статистичних даних; визначення статистичних показників і встановлення взаємозв'язків між ними;

вміти: реалізувати в практичній діяльності етапи статистичної методології: збирати статистичні дані; робити первісну обробку статистичних даних; визначити

² Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то на кожний семестр за відповідною формою навчання заповнюється окремий стовпчик таблиці.

³ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа «заочна форма навчання» відсутня.

узагальнюючи показники; встановлювати взаємозв'язок між показниками за допомогою статистичних методів.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

(п.2.4 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

Оцінка в балах	Оцінка за нац. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90 – 100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80 – 89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75 – 79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67 – 74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань виконань, можливо, містять помилки
60 – 66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального
35 – 59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1 – 34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, який становить 60 балів (E).

6. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, діалог, групове обговорення тематичних питань, тестові завдання.

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять⁴

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва ПР, ЛР, СЗ, СРС	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр V						
Розділ 1. Методологія статистики						
Тема 1. Методологічні засади статистики	2	1	СРС 1. Організація статистики в Україні. Міжнародні статистичні організації	5		1.1, 1.2, 1.4, 2.1, 2.5, 3.1-3.3
Тема 2. Статистичне спостереження	2	1	СРС 2. Помилки спостереження і контроль вірогідності даних	4		1.2, 1.3, 1.4, 2.1
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	4	2	ЛЗ 1. Побудова ряду розподілу	2	2	1.2-1.6, 2.1
			ЛЗ 2. Встановлення наявності взаємозв'язку між показниками за допомогою аналітичного угруповання	2	2	1.2-1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.7
			СРС 3. Основні класифікатори України	5		3.1
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	4	2	ЛЗ 3. Розрахунок середніх величин	2	2	1.2-1.5, 2.1, 2.2, 2.7
			СРС 4. Обчислення моди і медіани в інтервальному ряді розподілу	4		1.2-1.6, 2.1, 2.5
Тема 5. Варіація ознак і статистичні способи її виміру	4	2	ЛЗ 4. Розрахунок показників варіації	2	2	1.2-1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.7
			СРС 5. Методи обчислення дисперсії. Характеристики форм розподілу	4		1.2, 1.3, 2.1, 2.5
Розділ 2. Інструменти статистики						
Тема 6. Ряди динаміки	4	2	ЛЗ 5. Розрахунок показників ряду динаміки	2	2	1.2-1.6, 2.1, 2.2, 2.5, 2.6
			СРС 6. Інтерполяція та екстраполяція в статистиці	5		1.2, 1.3, 2.1
Тема 7. Вибіркове спостереження	4		ЛЗ 6. Розрахунок помилок вибіркового спостереження	2		1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2
			СРС 7. Практика застосування вибіркового спостереження в соціально-економічному аналізі	5		1.2, 1.3, 2.1
Тема 8. Індекси та їх використання в економіко-статистичних дослідженнях	4	2	ЛЗ 7. Встановлення взаємозв'язку між економічними показниками за допомогою індексів	2		1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7
			СРС 8. Індекси Фішера, Ласпейреса і Пааше. Індекс споживчих цін	5		1.5
Тема 9. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	4		ЛЗ 8. Встановлення кореляційної залежності між двома показниками	2		1.2, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.5
			СРС 9. Множинна регресія	5		1.2, 1.5, 2.1
Усього за семестр	32	12	ЛЗ	16	10	
			СРС	42	68	
УСЬОГО за дисципліну	32	12		58	78	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять⁵

Курсова робота, що різниться за варіантами вихідних даних

(за наявності)

⁴ Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово.

⁵ Вказується орієнтовна тематика КП, КР, ргр, якщо вони передбачені навчальною програмою

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях за допомогою тестових

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

завдань. Остаточний контроль з дисципліни – іспит. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення іспиту за допомогою тестових завдань.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення ноутбук, проектор,

(за потреби)

Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint.

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Про державну статистику: Закон України від 21 жовтня 1992 р. № 2614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

1.2. Шинкаренко В.Г. Теорія статистики: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2005. 168 с.

1.3. Статистика: підручник / Герасименко С.С. та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2010. 467 с.

1.4. Ефимова М.Р., Петрова Е.В., Румянцев В.Н. Общая теория статистики: учебник. 2-е изд., испр. и доп. М.: ИНФРА-М, 2009. 412 с.

1.5. Елисеева И.И., Юзбашев М.М. Общая теория статистики: учебник. 5-е изд., перераб. и доп. М. : Финансы и статистика, 2014. 656 с.

1.6. Статистика: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / А.М. Єріна та ін. К. : КНЕУ, 2007. 448 с.

2. Допоміжна література

2.1. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики: навчальний посібник. 3-е видання, виправлене. К: Ельга, Ніка-Центр, 2007. 348 с.

2.2. Практикум по статистике: учеб. пособ. / А.П. Зинченко и др. М.: Колос, 2011. 392 с.

2.3. Шмойлова Р.А., Минашкин В.Г., Садовникова Н.А. Практикум по теории статистики: учеб. пособ. 3-е изд. М.: Финансы и статистика, 2009. 416 с.

2.4. Лапач С.Н., Чубенко А.В., Бабиц П.Н. Статистика в науке и бизнесе. К.: МОРИОН, 2012. 640 с.

2.5. Общая теория статистики: Статистическая методология в изучении коммерческой деятельности: учебник / А.И. Харламов и др. М.: Финансы и статистика, 2008. 440 с.

2.6. Сборник задач по общей теории статистики: учеб. пособ. / под ред. Серга Л.К. 2-е изд. М.: Информационно-издательский дом «Филин», 2006. 360 с.

2.7. Захожай В.Б., Попов І.І., Коваленко О.В. Практикум з основ статистики: навч. посіб. К.: МАУП, 2005. 176 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1. Національний класифікатор України / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>

3.2. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3.3. Про заходи щодо розвитку державної статистики: Указ Президента України від 22 листопада 1997 р. № 1299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1299/97>

Розроблено та внесено: кафедра економіки і підприємництва
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри економіки і
(посада, наук. ступінь, вчене звання)

підприємництва к.е.н., доцент

_____ (підпис)

В.О. Федорова

(ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри.

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 року.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри:

к.е.н., доц.
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

В.К. Бабайлов

(ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено⁶

Завідувачий кафедрою обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин

(назва випускної кафедри)

д-р держ.упр., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Маліков В.В.

(ПІБ завідувача кафедри)

« _____ » _____ 2019 року
(день) (місяць) (рік)

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

д.е.н, професор

(наук. ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Дмитрієв І.А.

(ПІБ декана)

« _____ » _____ 2019 року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 2019 рік

© _____, 2024 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1

⁶ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох освітніх програм за вказаною спеціальністю, то погодження робиться з кожною випускаючою кафедрою.

Підпис погодження не повинен знаходитись на окремому аркуші.